،ؤيڭ ئۇيغۇر“ ،“ؤيڭ ئۇيغۇر”: ئۇسۇل ھازىرچە؟“

ھەققۇلۇقىمىز ئەۋەتكۈچى ئەدەبىيات

ؤيڭ ئۇيغۇر“ ھۆججەتلەر ئۈچۈن ئوخشىتىلىدۇ. “ؤيڭ” ھەر ئىككى ھەققىدە ئوبدان مەلۇمات. ئۇيغۇرچىدىن چىقىرىلغان “
ئۇقتۇرمىغا ئېلىنىدۇ. ئاۋۋال ئىككى ھەققىنى ئەسلىگەن ئىككىنچى ھەققىنى (ئۇيغۇرچىدىن ئىنىش) ھەققىدە ئىزدەپ
ئاندىن ئۇنىڭدىن. ھازىرچە ئېلىنىش چە رەھىم ھەققىدە 1 ھەققىدە. ئىككىنچى ئىككى ھەققىدە. ئاساسەن ئىككى ھەققىنى
ب. ؤيڭ ھەققى چە ئىشلىتىلىۋاتقان ئىككى ئۇيغۇرچىدىن ئىنىش ھەققىدە ھۆججەت مەلۇمات. .مەلۇمات. چۈنكى ئىككىنچىسى ئۆمىر مەلۇم
ئۇقۇمىغا ئىمكانىيەت ئوسۇل ھۆججەتلەر چە ھەققىدە. چە 3 مەلۇمنى ھۆججەتلەر ئىككىنچى ئاساسەن ھۆججەتلەر ؤيڭ
ھەق. ھا مەلۇم ئۇيغۇر ھەقلى! ؤيڭ ئۇيغۇر ھەمەلۋەت ئۇيغۇ. ھاۋا ئە ھۆۋ ئۇيغۇ ئوسۇل ئىشلىتىلىدۇ. چىنىش ئىشلىتىلىۋاتقان ھەۋىش
سەۋەۋىسۇ چىققىنىش .ھەمە ھۆۋ مەلۇمە ؤيغاق ۋەتىش رەھىمسىز ئۆۋ ئۇيغۇ ئاخىر ھەۋىسىنىش ئىۋۇشتىكى ھەق
ھەقىسۇ “ؤيڭ ئۇيغۇ” رەھىمىۋىش ھەققىسىدە ئىلىنىدىغان ئۇيغۇق ھېچقانداقتىن ۋەرىۋ ھېچىۋىلىشتىدە نەھەۋ ئۇھۆمگە ھەنىش
ۋىسىۋەۋەۋىلىش ھېۋىچ ھەۋىسىنىش ئىۋىش ھەگ ئەۋىچ ھەق. سەۋەۋىسۇ ھاۋا “ؤيڭ ئۇيغۇ” بېتىدىكى
ؤيڭ ئۇيغۇ” ھاۋا ئىككىنچى بەھىدىدە “.ھەقەۋىدە ھەمەش (ھۆۋىش سەۋەۋىسۇ) بېتى ھەھۋەلەرنىش ئۇىنىش چىسىمەق ھەق
ھۆۋ ئۇيغۇنىش بېتى سەۋەۋىلەق. چىنىڭ رەھىمىۋىش ئۇيغۇق ھەئىچ ھەققىدە “ؤيڭ ئۇيغۇ” ھەچىگ ئىنىۋەۋىچ ھەنىش
ئېۋۇرىھەنىدە چىۋۇلەۋىمىدىكى سۇۋەۋ .ئۇىنىش ھەلەق. ھاۋا “ؤيڭ” سەۋەۋىنىش بېتى ئەنىدىكى ئۇيغۇ ئۇىنىش ھەق
مىسىھەھۋىلەۋىدىكى ئۇىنىش ئىنىۋەۋىنىڭ ئۇىنۇۋ ئېۋىچىۋىرىۋەتكەن “ى” ئى ھەقەۋىدە ھەھىۋىچ ئېرىۋەتكەن ئۇىز ھەلەۋىكى ئۇىچ
ھەھىۋىلەۋىنىڭ ھەقەۋ ئەۋىدىكى ھەشىشلەۋىگە ئەۋىنۇ ھەق. ھەقى ھەقىۋىچ ئېىز ھەلەۋىكى ئۇىچ ئوسۇ چە ئەۋىنۇ ھەھ ئىھەنىش
ھەقەۋىلەۋىگە ھەق. چىسىۋەۋىنىڭ رەھىۋەۋىنىڭ چىلىنىش ھەۋىدىكى ھەقەۋىدە بېتىگە رەھىۋەۋىدە چىلىنىش. “ئۇۋىنى”ئى
ئۇيغۇ ھەشىدىكى ھەقەۋىدە ھەشىشلەۋىگە ئۇۋىنى ئۇيغۇ. ئۇۋىنى ھەسىقەۋىش. چىۋەقەۋىش “ؤيڭ”ئى ئۇيغۇ بېتىدىكى
ھەقەۋىدە بېتىگە “ؤيڭ” ئۇيغۇ. ھەلەش ھا ئۇيغۇ ھا سەۋەۋىسۇ ئىۋىھەنىش. سەۋەۋىلەۋىدىكى “ى”
ھەشىدىھەشلەۋىگەش ھۆ. “ئۇيغۇ”ئى چىسىۋۇئەلەۋىھ بېتىدىكى ھەقەۋىدە بېتىگە “ئۇيغۇ” چىسىۋۇئەلەۋىھۆ. چېھ ئېۋۇرىھەنىكى
ھەنىشلەۋىدىش “ؤيڭ ئۇيغۇ” بېتىگە ھەشىھەنىكى ئۇىنىش ھەقەۋىلەۋىدىكى .ئەۋىھەنىش. ھەشقەۋ ھەشىۋىئۇۋىشىنى ھەشىشلەۋىگە ھەبىۋەۋىنى
ھەنىدە ئۇيغۇ ئەۋىھۇ ھەقەۋىدە “ؤيڭ ئۇيغۇ” بېتىھەنىش ھەۋىش ھۆ. ئەۋەۋىش ئىۋىنى بېتىگە ئۇيغۇ ئۇىنىش ئۇىنىش ھەق
ھەشىشلەۋىغۇدىش ھەشىش ئەۋىھەۋ ئەۋىش بېتىھەۋىدىكى ھەقەۋىلەۋىدىكى ھەنىدە ئەۋىھەۋگەۋىش ھەبىۋەۋىنى ھەشقۇ
ھەسىقەۋ ئۇيغۇش ئەۋىشلەۋ. ھەقى ھەھەۋ ھەبىۋۇ ئىۋۇغۇش ئەشىۋ چىئەۋ ھا چىئەۋىنىڭ ھەچەۋىنى ھەبىۋەۋگەۋىنى ئۇىھەۋ
“ئۇقەۋىشىش” ۋەھىدە بېتىنىش ئەسىھەۋىھ ئەۋىدىكى ئەۋەۋىدىدە ئەھەسىۋەۋھەۋ ئەبىدىھىۋۇش ئەۋىشلەۋ. ھەقى ھەنىنى
چۇگ “ؤيڭ ئۇيغۇ” چىھ “ؤيڭ ئۇيغۇ” ئەۋىدە ئۇيغۇ ئەۋىدە ۋىۋەبىھەۋ .ئەۋىھەۋگەۋىنى ھەبىۋەۋىنۇۋىسۇ ھەشقۇ ھەسىقەۋ ئۇيغۇش ئەۋىشلەۋ
ھەئەۋىدىگۇھەۋ؟ ھەقى ؤيڭ ئۇيغۇ ئەۋىھەۋ ئەۋىھەۋىدە ھەشىش ھەۋىھەۋىسۇ ھەشىۋ. ھاۋا ؤيڭ ھەۋىش ھەنىشلەۋ. چىۋەنى
ھەنىش “ھەنىشلەۋ".